TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Đại lễ Phật đản và thông điệp tự do tín ngưỡng, tôn giáo ở Việt Nam

ISSN: 2734-9195 08:58 22/05/2026

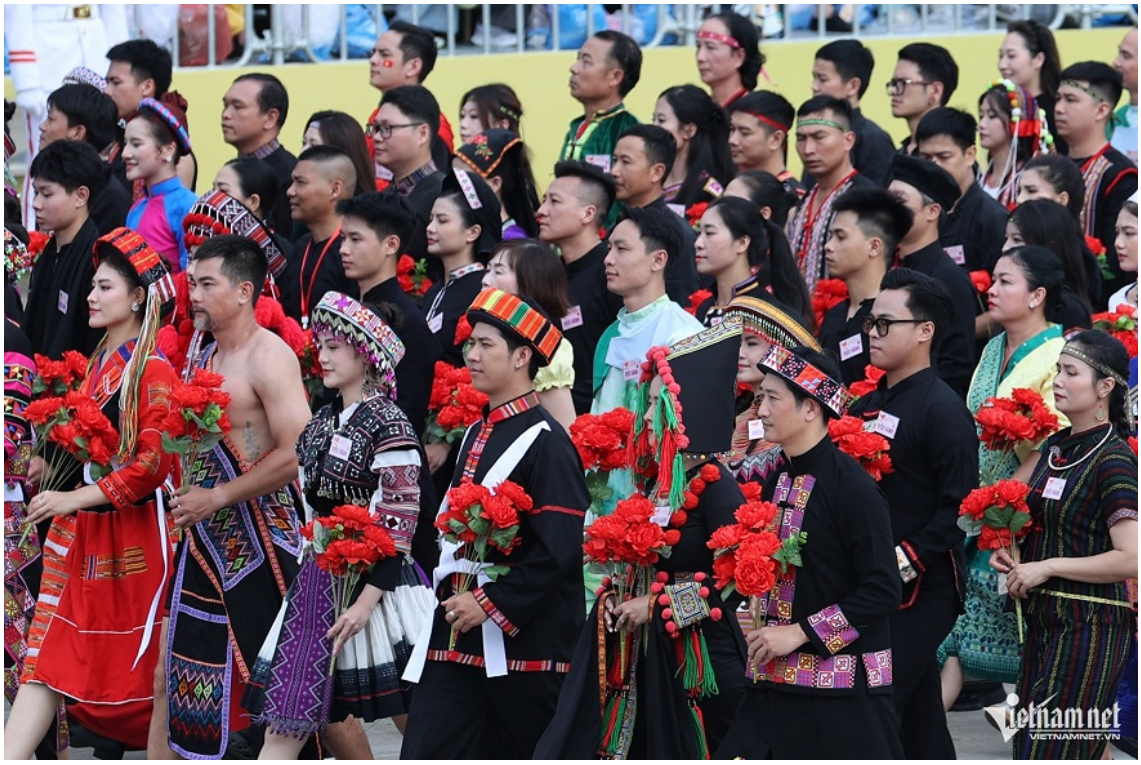
Đại lễ Phật đản không chỉ là sự kiện văn hóa - tôn giáo lớn của tăng ni, phật tử mà còn là dịp lan tỏa thông điệp nhân văn, hòa hợp và tôn trọng tự do tín ngưỡng, tôn giáo ở Việt Nam.

Giữa không khí trang nghiêm của mùa phật đản, từ những ngôi chùa cổ kính nơi đô thị đến các tự viện vùng sâu, vùng xa, hàng triệu tăng ni, phật tử và người dân cùng hướng về những giá trị từ bi, hòa hợp, nhân văn của đạo Phật.

Đại lễ Phật đản không chỉ là một lễ hội tôn giáo lớn ở Việt Nam mà còn trở thành biểu tượng sinh động của đời sống tín ngưỡng phong phú và chính sách nhất quán về tôn trọng quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo và không tín ngưỡng, tôn giáo của Đảng và Nhà nước Việt Nam.

Nhưng cũng từ sự kiện mang đậm tinh thần hòa bình ấy, các thế lực thù địch lại cố tình bóp méo, xuyên tạc Việt Nam “thiên vị Phật giáo”, “hà khắc” với tôn giáo khác, từ đó kích động chia rẽ giữa các tôn giáo, phủ nhận thực tế đời sống tín ngưỡng, tôn giáo ở Việt Nam.

Những luận điệu ấy không chỉ sai lệch bản chất, mà còn đi ngược các quy định hiến định về bình đẳng tôn giáo và thực tiễn sinh động đang hiện hữu trong đời sống xã hội.

Hình ảnh của khối đại diện các dân tộc Việt Nam tại Lễ kỷ niệm 80 năm Cách mạng Tháng Tám thành công
và Quốc khánh 2/9/2025. Ảnh: Thạch Thảo

Các tôn giáo bình đẳng trước pháp luật

Theo số liệu của Ban Tôn giáo Chính phủ, cả nước có hơn 95% dân số có tín ngưỡng, tôn giáo. Nhà nước đã công nhận 40 tổ chức tôn giáo thuộc 16 tôn giáo khác nhau (Phật giáo, Công giáo, Tin lành, Cao Đài, Phật giáo Hòa Hảo, Hồi giáo...), với khoảng 28 triệu tín đồ (tính đến tháng 6/2024).

Các tôn giáo cùng tồn tại, phát triển trong tinh thần đồng hành cùng dân tộc, gắn bó với cộng đồng và đóng góp cho xã hội. Mỗi năm, hàng nghìn lễ hội và sinh hoạt tôn giáo được tổ chức công khai, thu hút đông đảo tín đồ tham gia.

Trong bức tranh ấy, Phật giáo với lịch sử lâu đời đã ảnh hưởng sâu rộng trong đời sống văn hóa truyền thống của dân tộc. Chính vì vậy, Đại lễ Phật đản thường thu hút sự quan tâm lớn của xã hội và được tổ chức quy mô ở nhiều địa phương.

Năm 2026, theo Thông bạch của Giáo hội Phật giáo Việt Nam (GHPGVN), Đại lễ Phật đản Phật lịch 2570 được tổ chức trên phạm vi cả nước, từ ngày 17/5 đến 31/5 (tức ngày 1/4 - 15/04/Bính Ngọ).

Trong 8 năm (2018-2024), trên địa bàn các tỉnh, thành phố đã tổ chức 5.414 hội nghị tập huấn, phổ biến pháp luật có liên quan đến tín ngưỡng, tôn giáo, với tổng số 635.429 lượt người tham dự; trong đó có 2.170 hội nghị cho cán bộ, công chức và 3.244 hội nghị cho chức sắc, chức việc, nhà tu hành, tín đồ.

(Báo cáo 3257/BC-BDTTG ngày 31/12/2025 tổng kết việc thi hành Luật tín ngưỡng, tôn giáo của Bộ Dân tộc và Tôn giáo)

Để tạo điều kiện cho GHPGVN các cấp tổ chức tốt Đại lễ Phật đản, Bộ Dân tộc và Tôn giáo đã có Công văn 1121/BDTTG-TGCP ngày 30/4/2026 đề nghị các địa phương phối hợp giúp đỡ; quan tâm thăm hỏi, động viên, chúc mừng các tổ chức, chức sắc, chức việc, nhà tu hành, tín đồ Phật giáo tiêu biểu ở địa phương có nhiều đóng góp trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước.

Việc tạo điều kiện để các tổ chức tôn giáo hoạt động đúng pháp luật là trách nhiệm của Nhà nước pháp quyền, không phải sự "ưu ái" dành cho riêng bất cứ tôn giáo nào như luận điệu xuyên tạc cố tình quy chụp. Bằng cách bôi đen, xuyên tạc, tạo sự đối lập các tôn giáo, các thế lực thù địch đã cố tình phủ định chính sách bình đẳng giữa các tôn giáo của Đảng và Nhà nước ta.

Hiến pháp năm 2013 đã quy định rõ: Mọi người có quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo, theo hoặc không theo một tôn giáo nào; các tôn giáo bình đẳng trước pháp luật; Nhà nước tôn trọng và bảo hộ quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo và tự do không tín ngưỡng, tôn giáo của người dân.

Luật Tín ngưỡng, tôn giáo năm 2016, được sửa đổi, bổ sung năm 2026 đã cụ thể hóa quyền này bằng những quy định bảo đảm hoạt động tôn giáo diễn ra công khai, minh bạch, đúng pháp luật.

Thực tiễn đời sống tôn giáo bác bỏ mọi xuyên tạc

Nếu chỉ nhìn vào những luận điệu được tung ra trên mạng xã hội hay các trang thông tin chống phá, người ta có thể bị dẫn dắt tới nhận thức sai lầm rằng chỉ riêng Phật giáo được tạo điều kiện hoạt động. Nhưng thực tế đời sống tôn giáo ở Việt Nam lại cho thấy điều hoàn toàn ngược lại.

Những năm qua, nhiều hoạt động tôn giáo quốc tế lớn được tổ chức trọng thể, thành công ở Việt Nam và được dư luận quốc tế đánh giá cao như: Hội nghị Liên hội đồng Giám mục Á châu (2012); Tổng hội Dòng Đa minh thế giới (2019), Đại lễ Phật đản Liên hợp quốc Vesak...

Lễ thả hoa đăng cầu nguyện hòa bình được tổ chức tối ngày 6/5/2025, trong khuôn khổ Đại lễ Phật đản Liên Hợp Quốc - Vesak 2025, thu hút khoảng 12.000 người tham dự.

Hằng năm, những ngày lễ trọng của các tôn giáo như: Lễ Phật đản, lễ Vu lan của Phật giáo; Lễ Giáng sinh, lễ Phục sinh của Công giáo và Tin lành; Lễ Hội Yến Diêu Trì Cung của đạo Cao Đài; Lễ hội Katê của đồng bào Chăm hay tháng Ramadan của cộng đồng Hồi giáo... được tổ chức với quy mô lớn, thu hút đông đảo tín đồ tham dự. Nhiều ngày lễ trọng đại của tôn giáo đã trở thành ngày lễ chung của cộng đồng.

Cùng với đó, các tổ chức tôn giáo được đào tạo chức sắc, xuất bản kinh sách, sửa chữa cơ sở tôn giáo, tổ chức hoạt động từ thiện, giao lưu quốc tế.

Nhiều chức sắc tôn giáo còn tham gia cơ quan dân cử, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội. Thực tiễn ấy là minh chứng rõ ràng bác bỏ luận điệu cho rằng Việt Nam “phân biệt tôn giáo” hay “ưu ái riêng Phật giáo”.

Lễ hội Katê, một sự kiện văn hóa truyền thống quan trọng của người Chăm. Ảnh: Xuân Ngọc

Lan tỏa tinh thần hòa hợp, củng cố khối đại đoàn kết dân tộc

Trong dòng chảy lịch sử dân tộc, các tôn giáo ở Việt Nam luôn có truyền thống gắn bó với đất nước, đồng hành cùng nhân dân trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Từ hoạt động an sinh xã hội, chăm lo người nghèo, cứu trợ thiên tai đến giáo dục đạo đức, bảo tồn văn hóa..., các tổ chức tôn giáo đang góp phần quan trọng vào sự phát triển chung của xã hội.

Gần 118 triệu m2 đất tôn giáo được cấp quyền sử dụng đất

Trong 8 năm (2018-2024) có 4.364 xuất bản phẩm về tôn giáo được cấp phép xuất bản, với 14.277.290 bản in; có 1.844 công trình tôn giáo được cấp phép xây dựng mới và 831 công trình được cấp phép cải tạo, nâng cấp. Hiện cả nước đã cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho gần 118 triệu m2 đất tôn giáo, đạt tỷ lệ 73,1% tổng diện tích đất tôn giáo.

(Báo cáo 3257/BC-BDTTG ngày 31/12/2025 tổng kết việc thi hành Luật tín ngưỡng, tôn giáo của Bộ Dân tộc và Tôn giáo)

Trong xu thế đó, Đại lễ Phật đản không chỉ mang ý nghĩa tôn giáo đơn thuần, mà còn lan tỏa thông điệp về lòng khoan dung, tinh thần hòa hợp và trách nhiệm với cộng đồng. Trong một xã hội đa tín ngưỡng, đa văn hóa như Việt Nam, đó cũng chính là nền tảng để củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Đặc biệt, việc Việt Nam 4 lần đăng cai thành công Đại lễ Vesak Liên Hợp Quốc cho thấy sự ghi nhận của cộng đồng quốc tế đối với môi trường tự do tín ngưỡng, tôn giáo tại Việt Nam.

Nếu không có sự bảo đảm thực chất về quyền tự do tôn giáo, khó có thể tổ chức những sự kiện tôn giáo quốc tế quy mô lớn với sự tham gia của hàng nghìn đại biểu đến từ nhiều quốc gia và vùng lãnh thổ.

Trong lần gần đây nhất, Đại lễ Vesak Liên Hợp Quốc năm 2025 tổ chức tại TPHCM đón nhận hơn 1.000 bài tham luận đến từ các đại biểu trong và ngoài nước.

Xuyên suốt các tham luận là hai yếu tố cốt lõi: Triết lý đoàn kết và bao dung, thể hiện tinh thần từ bi, trí tuệ và hướng đến hạnh phúc an lạc chung của cộng đồng, sự phát triển bền vững của mỗi quốc gia, dân tộc.

Đại lễ Hội Yến Diêu Trì Cung được cử hành tại Báo Ân Từ, Tòa Thánh Tây Ninh. Ảnh: Nguyễn Huế

Đại lễ Phật đản và thông điệp đoàn kết giữa các tôn giáo

Đoàn kết và bao dung không chỉ là học thuyết đạo đức Phật giáo mà là kim chỉ nam cho những suy nghĩ, lời nói và hành động của con người để xây dựng xã hội an hòa, ít xung đột, tràn ngập thương yêu.

Tại lễ khai mạc Đại lễ Vesak (ngày 6/5/2025), Tổng thống Sri Lanka - ông Anura Kumara Dissanayaka, đã nhấn mạnh rằng, cách đây nhiều thiên niên kỷ, Đức

Phật đã chủ trương phá bỏ những tư tưởng lạc hậu để kiến tạo một thế giới công bằng và không còn kỳ thị.

“Bình đẳng chiếm một vị trí trọng yếu trong những lời dạy căn bản của Đức Phật. Trên tinh thần đó, Việt Nam có thể được xem là minh chứng sống động cho một quốc gia vươn lên bằng tư tưởng bình đẳng”, ông Dissanayaka khẳng định.

Nhận xét ấy không chỉ là đánh giá dành cho thành công của một kỳ Vesak, mà còn phản ánh sự ghi nhận của cộng đồng quốc tế đối với môi trường sinh hoạt tôn giáo cởi mở, ổn định và bình đẳng ở Việt Nam.

Từ những đại lễ tôn giáo diễn ra trang nghiêm trên khắp cả nước đến sự ghi nhận của cộng đồng quốc tế qua các kỳ Vesak Liên Hợp Quốc, tất cả đều là minh chứng sinh động cho chính sách nhất quán của Đảng, Nhà nước Việt Nam trong tôn trọng và bảo đảm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo của nhân dân.

Đại lễ Phật đản không chỉ là ngày lễ thiêng liêng của tăng ni, Phật tử mà còn lan tỏa thông điệp về đoàn kết, khoan dung và chung sống hòa hợp giữa các tôn giáo trong cộng đồng dân tộc Việt Nam.

Trong bối cảnh các thế lực thù địch vẫn tìm cách lợi dụng vấn đề tôn giáo để kích động chia rẽ, mỗi người dân càng cần tỉnh táo nhận diện bản chất sai trái của những luận điệu xuyên tạc, đồng thời tiếp tục vun đắp khối đại đoàn kết toàn dân tộc - nền tảng vững chắc để đất nước phát triển bền vững, nhân văn và nghĩa tình.

Nguồn link bài: **https://vietnamnet.vn/dai-le-phat-dan-va-thong-diep-nhat-quan-ve-tu-do-tin-nguong-ton-giao-o-viet-nam-2517811.html**